

An aerial photograph showing a multi-lane highway at the top with several cars and a truck. Below the highway are residential buildings with dark roofs and a parking lot. A river flows through the center, bordered by a dense green forest. To the right of the river is a grassy field with scattered trees.

Infiltratie van regenwater en de Omgevingswet

12 juni 2024

FLO Legal

Programma

1. Omgevingswet en waterbeheer
2. (Hemel)watertaken gemeente
3. Instrumenten voor invulling hemelwatertaak
4. Taken Rijk, provincie en waterschappen
5. Waterberging: gemeente of waterschap aan zet?
6. Regulering van activiteiten
7. Voorbeeld casus

1. Omgevingswet en waterbeheer

Gevolgen:

- Beleidsvrijheid van gemeenten en waterschappen is toegenomen
- Bruidsschat (deregulering)
  - Regels voor lozingen in de riolering
  - Regels voor lozingen op of in de bodem en
  - Regels voor lozingen op het oppervlaktewater

Belangrijkste instrumenten:

- Gemeentelijke omgevingsvisie: centraal en integraal beleidsdocument
- Programma: maatregelen gericht op realisatie beleidsdoelstellingen
- Omgevingsplan: bindende regels voor burgers en bedrijven
- Waterschapsverordening

2. (Hemel)watertaken gemeente (artikel 2.17 Ow)

- Hemelwatertaak: inzameling en verwerking hemelwater
  - » voor zover doelmatig en voor zover de perceeleigenaar het niet zelf kan verwerken
- Voorziening aanbieden waarin het hemelwater kan worden geloosd is voldoende
- Inspanningsverplichting -> integrale afweging
- Doelmatig? Kosteneffectief, efficiënt
- Gemeente stelt regels met oog op evenwichtige toedeling van functies aan locaties (4.2)
  - » Bijvoorbeeld: verplichte waterberging in gebieden die kwetsbaar zijn voor hemelwateroverlast
- Ook watertaak: stedelijk afvalwater en grondwater

3. Instrumenten voor invulling hemelwatertaak

Instrumenten voor invulling hemelwatertaak:

- Omgevingsvisie: hoe wordt invulling gegeven aan de hemelwatertaak?
- Water- en rioleringsprogramma: maatregelen + wat doet de gemeente/perceeleigenaar + kostenverdeling
- Omgevingsplan: bindende regels voor burgers en bedrijven
  - » afkoppelen van regenwater en het aanleggen van hemelwaterberging

4. Taken Rijk, provincie en waterschap hemelwater

- Waterschap:
  - » Waterbeheerprogramma: maatregelen om omgevingswaarden bergings- en afvoercapaciteit in omgevingsverordening te behalen
  - » Bevoegd gezag lozing hemelwater op regionaal water
  - » Zuiveren van stedelijk afvalwater (waaronder hemelwater dat daarmee is vermengd)
- Provincie:
  - » Voorkomen van regionale wateroverlast (regionaal waterprogramma)
  - » Omgevingsverordening: normen(omgevingswaarden) voor wateroverlast
- Rijk:
  - » Voldoende bergings- en afvoercapaciteit grote rivieren
  - » Bevoegd gezag lozing hemelwater op rijkswater

5. Waterberging: gemeente of waterschap aan zet?

- Gemeente en waterschap kunnen regels stellen over wateroverlast
- Afstemming en samenwerking (artikel 2.2 Omgevingswet)
- Hetzelfde onderwerp maar ander belang, met verschillende tijdschaal
  - » Bergingseis ivm met voorkomen water op straat / Bergingseis ivm functioneren van regionaal watersysteem
  - » Tijdschaal maatgevend: korte regenbuien / langdurige regenbuien
- Strengste regel geldt, tenzij cumulatief geregeld

An aerial photograph showing a multi-lane highway with traffic at the top. Below the highway are residential buildings with dark roofs and parking lots. A river flows through the center, bordered by a dense green forest. To the right of the river is a grassy field with scattered trees.

Regulering van activiteiten

FLO Legal

6. Regulering activiteiten - Omgevingswet

- Milieubelastende activiteit
  - » activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam/ zuiveringstechnisch werk of wateronttrekkingsactiviteit.
    - directe aanvulling van het grondwater door water in de bodem te brengen zonder het oogmerk om het water terug te winnen
    - lozing in de bodem
    - lozen betekent ‘zich ontdoen van het water’ (afstromend hemelwater)
- Wateronttrekkingsactiviteit
  - » (...) het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening
    - directe aanvulling van het grondwater door water in de bodem te brengen met het oog op terugwinning
    - valt niet onder lozen, maar onder infiltratie

6. Regulering van activiteiten - Besluit activiteiten leefomgeving

- Milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten (h2 tot en met h5)
- Oogmerk o.a.: voorkomen wateroverlast (artikel 2.2 Bal)
- Specifieke zorgplicht milieu (artikel 2.11 Bal)
  - » doel: maximale bescherming milieu
- Maatwerk (artikel 2.12 en 2.13 Bal)

- Wateronttrekkingsactiviteiten (H16 Bal)
  - » Industriële toepassingen van meer dan 150.000 m³/jaar of de openbare drinkwatervoorziening

6. Regulering van activiteiten - decentrale regelgeving

Provincie: Omgevingsverordening

- Aanwijzing grondwaterbeschermingsgebieden
- Regels ter bescherming van grondwater met het oog op de drinkwaterwinning
- Verbod inbrengen verontreinigende stoffen direct in het grondwater

Waterschap: waterschapsverordening

- Regels voor directe lozingen in oppervlaktewater
- Regels voor grondwateronttrekkingen en infiltraties

Gemeente: Omgevingsplan

- Regels die gaan over lozen in de bodem
- Vergunningplichten voor mba

7. Voorbeeld casus (1/2)

Activiteit: lozen op of in de bodem van afvloeiend hemelwater via een wadi (milieubelastende activiteit)

- » Omgevingsverordening bevat instructieregel voor het omgevingsplan → voorbereidingsbesluit artikel 2.5:
  - Verboden om op of in de bodem te lozen, indien daarbij stoffen zonder doorsijpeling door bodem of ondergrond in het water geraken
- » Omgevingsplan (bruidsschat):
- » Lozen in de bodem of schoonwaterriool (artikel 22.144) – perceeleigenaar
- » Lozen in de bodem vanuit schoonwaterriool (artikel 22.163) – gemeente
- » Specifieke zorgplicht artikel 22.44
  - o.a. preventieve maatregelen nemen
    - Schoonhouden van terreinen
    - Voorkomen van verontreiniging

Voorbeeld casus (2/2)

Activiteit: lozen op of in de bodem van afvloeiend hemelwater via een wadi in een grondwaterbeschermingsgebied (milieubelastende activiteit)

Grondwaterbeschermingsgebieden:

Verbod op lozen hemelwater van gebouwen of verharde wegen op of in de bodem, tenzij:

- » Infiltratie met een voldoende zuiverende voorziening + hemelwater voldoet aan toetsingswaarden Besluit kwaliteit leefomgeving
- » Meldingsplicht
- » Geen schadelijk uitloogbaar bouw materiaal (gebouwen)
- » Maatregelen borgen dat de zuiverende werking behouden blijft (verharde wegen)

FLO Legal

Bedankt!

Contactgegevens

Lange Hagelstraat 30
3531 BK Utrecht

020 8452856
info@flolegal.nl

